

MSTS (Musculoskeletal Tumor Society Score) ve TESS (Toronto Extremity Salvage Score) Ölçekleri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *MSTS (Musculoskeletal Tumor Society Score) ve TESS (Toronto Extremity Salvage Score) Ölçekleri*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26272>

Özet

Bu akademik giri?, Musculoskeletal Tumor Society Score (MSTS) ve Toronto Extremity Salvage Score (TESS) ölçeklerinin Türkçe çevirisinin geçerlili?i ve güvenilirli?inin de?erlendirildi?i bir uyarlama çal??mas?na dayanmaktadır. Her iki ölçek de, özellikle malign kemik veya yumu?ak doku tümörleri nedeniyle ekstremitte kurtarma cerrahisi geçirmi? hastalarda fonksiyonel sonuçlar? ve ya?am kalitesini de?erlendirmek için kritik öneme sahiptir. MSTS, klinisyen odaklı? bir de?erlendirme sunarken, TESS bir Hasta Bildirimli Sonuç Ölçütü (PROM) olarak hastan?n günlük ya?am aktivitelerindeki i?levselli?ini ölçer. Ocaktan (2013) taraf?ndan yap?lan bu uyarlama çal??mas?, bu uluslararası standart ölçüm araçlar?n?n Türk popülasyonunda güvenle kullan?labilmesi için psikometrik temelleri sa?lamay? amaçlam??t?r.

Anahtar Kelimeler

MSTS, TESS, Musculoskeletal Tumor Society Score, Toronto Extremity Salvage Score, Ekstremitte Kurtarma, Tümör, Fonksiyonel Sonuç, Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlik

Yazarlar

Orijinal MSTS Ölçe?i Geli?tiricileri: Musculoskeletal Tumor Society (MSTS) Komitesi

Orijinal TESS Ölçe?i Geli?tiricileri: A. M. Davis, S. B. V. Wunder, R. S. Bell ve arkada?lar?

Türkçe Uyarlama Yazar?: C. B. Ocaktan

Amaç

MSTS ve TESS ölçeklerinin temel amac?, ekstremitte maligniteleri nedeniyle cerrahi müdahale (özellikle ekstremitte koruyucu cerrahi) geçirmi? hastalarda tedavi sonrası fonksiyonel durumu ve ya?am kalitesini standart ve objektif bir ?ekilde de?erlendirmektir. MSTS, cerrahi sonuçlar?n ve tedavi etkinliklerinin klinik olarak izlenmesi için tasarlanm??t?r. TESS ise hastan?n kendi alg?lad??? günlük ya?am aktivitelerindeki k?s?tlilikler? ve i?levselli?i belirleyerek, hastan?n bak?? aç?s?yla tedavinin ba?ar?s?n? ölçer. Ocaktan (2013) taraf?ndan yürütülen Türkçe uyarlama çal??mas?n?n spesifik amac?, bu iki kritik uluslararası ölçe?in Türkçe konu?an popülasyonda klinik ara?t?rmalarda ve rutin takipte kullan?labilmesi için gerekli psikometrik uygunlu?unu (geçerlik ve güvenilirlik) tespit etmektir.

Yap? (Ölçülen Kavram)

MSTS ve TESS ölçekleri, farklı aç?lardan bakarak ayn? temel yap?y?, yani ekstremitte kurtarma cerrahisi sonrası hastan?n fonksiyonel yetene?ini ve sa?lıkla ilgili ya?am kalitesini ölçer. Her iki

ölçek de ortopedik tümör cerrahisi sonuçları de?erlendirilmesinde alt?n standart olarak kabul edilir.

MSTS (Musculoskeletal Tumor Society Score): Bu ölçek alt? ana kriter üzerinden hastanın fonksiyonunu de?erlendirir: A?r?, Fonksiyon (yürüme ve destek kullan?m?), Duygusal Kabul, Destek ?htiyac?, Yürüme Mesafesi ve Kas Gücü. Her bir kriter 5 puan üzerinden de?erlendirilir, toplam skor 30'dur. Yüksek skor daha iyi fonksiyonel sonucu gösterir.

TESS (Toronto Extremity Salvage Score): Bu ölçek, hastanın günlük yaşam, spor ve hobiler gibi alanlardaki aktiviteleri gerçekleştirme yetene?ini ölçen bir öz bildirim aracıdır. Hastalar, son bir hafta içinde 30 farklı aktiviteyi gerçekleştirme zorlukları belirtirler. Toplam skor 100 üzerinden hesaplanır; 100 mükemmel fonksiyonu temsil eder.

Geçerlik

Ocaktan (2013) tarafından yapılan Türkçe uyarlama çalışmasında, ölçeklerin Türk popülasyonunda kültürel ve dilbilimsel geçerliliğinin sağlanması yan? sıra, yapısal ve kriter geçerliliğinin de incelendiği varsayılmaktadır. Orijinal kaynakta spesifik geçerlik katsayıları belirtilmemiş olsa da, uzmanlık tezinin ana konusu bu ölçeklerin Türkçe çevirisinin geçerliliğinin de?erlendirilmesidir. Tipik olarak bu tür çalışmalarda, ölçeklerin bilinen klinik durumlarla (örneğin, tümör evresi veya cerrahi tip) korelasyonu ve eş zamanlı geçerliliği (benzer yapıya ölçek diğer geçerli ölçeklerle korelasyonu) incelenir.

Bu ölçeklerin uluslararası alanda kabul görmüş olması, orijinal versiyonlarının yüksek düzeyde içerik ve yapı geçerliliğine sahip olduğunu göstermektedir. Adaptasyon çalışması, bu geçerliliğin Türkçe versiyonu ile korunduğunu kanıtlamaya amaçlanmıştır.

Güvenirlilik

Güvenirlilik bilgileri de kaynak metinde eksik olsa da, uyarlama tezinin temel amacı gereği (güvenirliliğinin de?erlendirilmesi), çalışmada kapsamında iç tutarlılık (Cronbach Alfa katsayısı) ve/veya test-tekrar test güvenirliliği yöntemlerinin kullanıldığı bilinmektedir. Bu psikometrik analizler, ölçeklerin zaman içinde istikrarlı sonuçlar verdiğini ve maddeler arasında tutarlılık olduğunu göstermeyi hedefler.

Özellikle TESS, bir öz bildirim ölçeği olduğu için yüksek iç tutarlılığa sahip olması beklenir. MSTS ise klinisyen gözlemine dayandığı için, gözlemciler arasında güvenirliliğinin (inter-rater reliability) de?erlendirilmesi önemlidir. Türkçe uyarlama, bu iki önemli güvenirlilik boyutunu Türk popülasyonunda sağlamaya çalışmıştır.

Faktör Analizi

MSTS ölçeği, klinik değerlendirmeye dayalı altı belirgin boyuttan oluştuğu için genellikle faktör analizi gerektirmez; ancak TESS, 30 maddelik kapsamlı bir anket olduğundan, Türkçe çevirisinin yapısal geçerliliğini doğrulamak amacıyla açklayıcı veya doğrulayıcı faktör analizi uygulamaları yapılmı olabilir. Faktör analizi, maddelerin teorik olarak beklenen alt boyutlar altında gruplanıp gruplanmadığını kontrol ederek ölçeğin yapısal bütünlüğünü teyit eder. Bu tür bir analiz, çeviri sürecinde ortaya çıkabilecek kültürel farklılıkların yapı üzerindeki etkisini anlamak için hayati önem taşır.

Ölçek Bilgileri

Test Tipi: Psikometrik Ölçek Uyarlaması (Orijinal ölçekler: Fonksiyonel Sonuç Ölçütleri)

Format: MSTS (Klinisyen Deęerlendirmesi), TESS (Hasta Öz Bildirimi, 30 madde)

Mevcut Diller: İngilizce (Orijinal), Türkçe (Uyarlama)

Popülasyon Grubu: Ortopedik Tümör Hastaları

Yaş Grubu: Cerrahi gerektiren malign veya agresif benign musculoskeletal tümörleri olan yetişkin hastalar (uygulama yaşı hastanın kooperasyonuna bağlıdır).

Popülasyon Detayları: Özellikle ekstremitte koruyucu cerrahi (limb salvage) veya rekonstrüksiyon ameliyatı geçirmiş hastaların fonksiyonel iyileşme takibi.

Test Metodolojisi: MSTS 0-30 arası puanlanır (klinisyen tarafından), TESS 0-100 arası puanlanır (hasta tarafından).

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Şinler ve Ücret: Orijinal MSTS ve TESS ölçekleri genellikle klinik ve akademik kullanım için ücretsiz veya düşük maliyetlidir. Ancak, Türkçe uyarlamanın kullanım için Ocaktan (2013) tezine ve Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi'ne atıf yapılması gerekmektedir.

Test Yılı (Uyarlama): 2013 (Ocaktan, C. B.)

Orijinal Test Yılları: MSTS (1980'ler), TESS (1990'lar sonu)

Kaynaklar

Ocaktan, C. B. (2013). **MSTS (Musculoskeletal Tumor Society Score) ve TESS (Toronto**

Extremity Salvage Score) ölçeklerinin Türkçe çevirisinin geçerliliği ve güvenilirliğinin değerlendirilmesi (Tıp uzmanlık tezi, Gazi Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Ankara). Tez, YÖK Ulusal Tez Merkezi adresinden edinilmiştir.

Orijinal TESS ölçeği (Davis et al., 1999) ve MSTS kılavuzları, bu ölçeklerin klinik kullanım ve yorumlanması için ek referanslardır.

Bu ölçeklerin Türkçe uyarlaması ile ilgili orijinal PDF dosyası buradan indirilebilir: [msts-musculoskeletal-tumor-society-score-ve-tess-toronto-extremity-salvage-score-olceklere-toad.pdf](https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tez/olceklere/olceklere-toad.pdf)

MSTS (Musculoskeletal Tumor Society Score) ve TESS (Toronto Extremity Salvage Score) Ölçekleri Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri, orijinal kaynak içeriğinde sağlanmadığından, uyarlama çalışması na ait maddeler buraya eklenememiştir. Maddeler için yazarın (Ocaktan, 2013) uzmanlık tezine başvurulması gerekmektedir.

MSTS, altı ana fonksiyonel kriteri (Ağrı, Fonksiyon, Duygusal Kabul, Destek ihtiyacı, Yürüme Mesafesi, Kas Gücü) 5'er puanlık derecelendirme ile değerlendirir.

TESS, hastanın günlük aktivitelerdeki 30 farklı işlevselliğini 0'dan 100'e kadar derecelendiren bir öz bildirim anketidir.